

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/540/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713214886
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3713214886.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa S. J. T., s.r.o., Q. 8, P., IČO 35 831 154, zastúpeného JUDr. J. L., advokátom, Q. X, P. proti odporcom 1) J. X., bytom I. XXXX/XX, Y. P., 2) D. X., bytom I. XXXX/XX, Y. P., o zaplatenie 19.220,98 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 7C/59/2014-43 zo dňa 19. februára 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa vo zvyšnej časti zamietnutý a rozhodnuté o náhrade trov konania, **p o t v r d z u j e .**

Odporcom 1), 2) náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom rozhodol o povinnosti odporcov 1), 2) spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi sumu 7.892,20 Eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 6.445,90 Eur od 06.03.2013 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Odporcom 1), 2) náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcami 1), 2) vznikol právny vzťah zo zmluvy o úvere č. 0364422562 zo dňa 26.01.2010, uzatvorenej podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Zmluvou sa právny predchodca navrhovateľa v rámci predmetu svojej činnosti zaviazal poskytnúť odporcom 1), 2) ako fyzickým osobám - nepodnikateľom peňažné prostriedky a odporcovia 1), 2) sa tieto zaviazali splácať v pravidelných splátkach. Z uvedeného dôvodu je zmluva zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere (§ 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) a spotrebiteľskou zmluvou (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), nakoľko na zmluvu používa právny predchodca navrhovateľa vzorový text zmluvy, ktorého obsah odporcovia pred podpisom podstatným spôsobom nemohli ovplyvniť. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že odporcovia nespĺnili povinnosť riadne a včas splácať úver, nakoľko spolu uhradili len sumu 1.072,37 Eur. Keďže konečná splatnosť úveru mala nastať až 27.12.2019, považoval za potrebné skúmať, či k zosplateniu celého poskytnutého úveru ku dňu 19.02.2013 došlo v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Nestotožnil sa s právnym názorom navrhovateľa, že k zosplateniu došlo v súlade s ustanoveniami uzatvorenej zmluvy a obchodných podmienok, ako aj v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Uviedol, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy je pri zosplatení úveru dodávateľ povinný dodržiavať § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predtým, ako dodávateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, musí upozorniť spotrebiteľa na právo žiadať zaplatenie všetkých splátok jednorazovo v prípade, ak spotrebiteľ v lehote 15 dní od doručenia tejto kvalifikovanej výzvy neuhradí svoj súčasný dlh. Až po uplynutí tejto 15-dňovej lehoty môže dodávateľ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť a žiadať o zaplatenie celého dlhu. Z oznámenia právneho predchodcu navrhovateľa zo dňa 20.02.2013 však jednoznačne vyplýva, že tento vyhlásil mimoriadnu

splatnosť bez zaslania kvalifikovanej výzvy a iba oznámil odporcom 1), 2) už existujúci stav, že došlo k zosplatneniu spätne ku dňu 19.02.2013, čím im odňal právo zakotvené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ sa právny predchodca navrhovateľa bránil tým, že postupoval v súlade s uzatvorenou zmluvou a obchodnými podmienkami pri zosplatnení úveru, obchádzal tak ustanovenia Občianskeho zákonníka výhodnejšie pre spotrebiteľa, pričom v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka takéto odchylenie nie je možné. Úprava v uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve, ktorá umožňuje zosplatnenie celého dlhu dodávateľom, bez zaslania kvalifikovanej výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, je ustanovenie, ktoré obchádza ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách v Občianskom zákonníku, a preto je takéto dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatné, na čo súd prihladal z úradnej povinnosti. S poukazom na to, že navrhovateľ nepreukázal, že pri zosplatnení úveru postupoval v súlade so zákonom, konštatoval, že k zosplatneniu dlhu nedošlo a z tohto dôvodu návrh v časti o zaplatenie sumy 19.220,98 Eur bol podaný predčasne. Nepochybne navrhovateľ má právo na zaplatenie tej nesplatennej časti úveru, ktorá vyplýva z uzatvorenej úverovej zmluvy ku dňu vyhlásenia rozsudku, teda k 19.02.2014. Okresný súd priznal navrhovateľovi sumu 7.892,20 Eur (v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa nesprávne uvedená suma 9.952,93 Eur) pri výpočte, že odo dňa uzavretia zmluvy do dňa vyhlásenia rozsudku mali odporcovia 1), 2) uhradiť prvú splátku 34,74 Eur a 39 splátok po 228,97 Eur, celkovo mali uhradiť 8.964,57 Eur a uhradili len 1.072,37 Eur. Vo zvyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Nesúhlasil s výrokom, ktorým súd návrh nad rámec priznanej sumy 7.892,20 Eur s prísl. zamietol a rozhodol o trovách konania. Navrhol, aby odvolací súd v odvolaní napadnutej časti rozsudok zmenil tak, že podanému návrhu vyhovie v celom rozsahu. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Uviedol, že z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nevyplýva povinnosť písomne upozorňovať spotrebiteľa na uplatnenie práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Dôvodom vyhlásenia predčasnej splatnosti bola skutočnosť, že odporcovia boli v omeškaní nie s jednou splátkou, ako stanovuje prvá veta § 565 Občianskeho zákonníka, ale s viacerými splátkami. Možnosť predčasného ukončenia úverového vzťahu vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľom pre prípad riadneho a včasného neplatenia úverových splátok bola dohodnutá priamo zmluvnými stranami v čl. I bod 7 úverovej zmluvy a v čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy. Odporcovia boli tak preukázateľne oboznámení a upozornení právnym predchodcom navrhovateľa na možnosť predčasného ukončenia úverového vzťahu vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľom pre prípad riadneho a včasného neplatenia úverových splátok. Je preto presvedčený, že boli splnené podmienky predčasného ukončenia úverového vzťahu pre neplnenie platobných povinností, nakoľko právny predchodca navrhovateľa už na počiatku zmluvného vzťahu v úverovej zmluve, konkrétne v čl. I bod 7 úverovej zmluvy a v čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy, upozornil odporcov v lehote nie kratšej ako 15 dní pred vyhlásením predčasnej splatnosti na možnosť predčasného ukončenia úverového vzťahu vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľom pre prípad riadneho a včasného neplatenia úverových splátok odporcami, notifikačnú povinnosť si tak splnil pred uplatnením práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti. Úver sa tak stal predčasne splatným v súlade so zmluvnými dojednaniami a Občianskym zákonníkom.

Odporcovia 1), 2) sa k odvolaniu písomne nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd sa v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vypořiadal s argumentáciou navrhovateľa, ktorá je totožná s odvolacími dôvodmi.

Názor navrhovateľa, že notifikačná povinnosť navrhovateľa bola splnená (akoby predsplnená) tým, že na možnosť predčasného ukončenia úverového vzťahu vyhlásením predčasnej splatnosti boli odporcovia upozorení právnym predchodcom navrhovateľa priamo zmluvnými podmienkami v čl. I bod 7 úverovej zmluvy a v čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy, považuje odvolací súd za nesprávny z viacerých dôvodov.

Upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je konštruované ako jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi, ktorým mu oznamuje (notifikuje), že si na základe ich dohody, uzatvorenej na základe dovoľenia zákonnej normy § 565 Občianskeho zákonníka, uplatní svoje práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka (zaplatenie celej pohľadávky namiesto platenia v splátkach), pretože je v omeškaní so zaplatením splátky. Zmluvné dojednanie čl. I bod 7 a čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy, na ktoré poukazuje navrhovateľ v odvolaní, citované náležitosti nespĺňa. Predovšetkým zmluvné ustanovenie čl. I bod 7 úverovej zmluvy a čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok (ktoré navrhovateľ súdu v písomnej podobe nepredložil) je dvojstranným právnym úkonom, je prejavom vôle zmluvných strán - účastníkov konania využiť zákonom dovoľenú možnosť dohodnúť si právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (v úverovej zmluve formulované „v prípade nesplácania pohľadávky riadne a včas“). Toto zmluvné dojednanie nie je konkrétne v tom zmysle, že sa neviaže na konkrétne už vzniknuté naplnenie predpokladov uplatnenia práva - nezaplatenie splátky, ale ide o všeobecné ustanovenie vzájomných práv a povinností účastníkov, variant správanie sa upravený vopred pre prípad možného budúceho naplnenia podmienok - predpokladov zmluvnej normy.

Z obsahu znenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka naopak vyplýva požiadavka konkrétosti upozornenia, resp. oznámenia veriteľa až v prípade, že sa naplnili podmienky pre uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka; teda, ak už skutočne dlžník nespĺnil niektorú splátku. Účelom tohto ustanovenia je tak, ako uviedol okresný súd, dať spotrebiteľovi určitú poslednú možnosť k splateniu dlhu predtým, ako dodávateľ využije svoje najprísnejšie právo, ktorým žiada o zaplatenie celého dlhu naraz.

Logike a účelu ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka odporuje, aby dohoda o možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky (čl. I bod 7 a čl. 7 bod 7.6. všeobecných obchodných podmienok úverovej zmluvy), prijatá na základe permisie zákona (§ 565), bola zároveň aj upozornením na základe (z dôvodu) jej samotnej (keďže právo vyhlásenia predčasnej splatnosti možno uplatniť len, ak bolo také právo dohodnuté).

Z uvedeného výkladu je zrejmé, že zákonodarca v spotrebiteľských veciach, ako je tomu i v danom prípade, vyžaduje osobitné upozornenie ako jednostranný prejav vôle veriteľa adresovaný odporcovi, ktorým mu oznamuje, že je v omeškaní so zaplatením konkrétnej splátky, a že mu preto na základe ich zmluvného dojednania vzniklo právo požadovať predčasnú splatnosť celej pohľadávky, ktoré si aj uplatňuje. Je pravdou vyjadrenie navrhovateľa že z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nevyplýva povinnosť písomne upozorňovať spotrebiteľa na uplatnenie práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. To však neznamená, že nemá povinnosť na žiadne upozornenie. Upozornenie možno vykonať aj inou formou ústne alebo SMS správou, elektronickými prostriedkami a pod.

Navrhovateľ netvrdil, ani nepreukázal, že by uvedeným spôsobom odporcov upozornil v lehote kratšej ako 15 dní. Z jeho ostatných tvrdení a vyjadrení je zrejmé, že tak neurobil.

Nesplnenie notifikačnej povinnosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka má ten následok, že dodávateľ nemôže uplatniť právo na zaplatenie celej pohľadávky, dojednané v zmluve podľa § 565 Občianskeho zákonníka a dlh z úveru nie je predčasne splatný. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil napadnutý výrok rozsudku okresného súdu tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 O.s.p. v spojení s § 142 ods. a § 151 ods. 1, 2 O.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že odporcovia boli v odvolacom konaní úspešní, a preto im v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov odvolacieho konania. Toto právo si však v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnili, ani im žiadne trovy zo spisu nevyplynuli, preto odvolací súd rozhodol, že odporcom 1), 2) náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.